

نقش سرمایه اجتماعی در بهبود کیفیت تولید ملی

امیرجبللی^۱ و ثریا فرج زاده^۲

دکتری تخصصی (ph.D)، دانشگاه تهران، Amir.Jebelli61@gmail.com

دانشجوی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه محقق اردبیلی، Soraya.farajzadeh@gmail.com

چکیده - امروزه در کنار سایر سرمایه ها، سرمایه دیگری بنام سرمایه اجتماعی مطرح است. سرمایه اجتماعی مانند سایر سرمایه ها مولد است. افزایش و بهبود کیفیت تولید ملی از جمله دغدغه ها و چالش های دولت ها می باشد این دغدغه ها در خلا بهبود پیدا نمی کنند بلکه مستلزم داشتن راهکارها و سازکارهای مختلفی می باشد. که می توان گفت سرمایه اجتماعی یکی از شاخصه های مهم تحقق این اهداف می باشد این مقاله به ارائه تعاریف و دیدگاه های مختلف در مورد سرمایه اجتماعی و تاثیر آن در بهبود کیفیت تولید به صورت مروری می پردازد.

کلید واژه- بهبود کیفیت، تولید ملی، سرمایه اجتماعی

مقدمه

مشکلات و اصلاح فرآیندهای موجود سود برد. در اینجا می توان گفت اگر در جامعه ای میزان سرمایه اجتماعی پایین باشد خطر افتادن آن جامعه به وضعیت تله اجتماعی بسیار بالاست. تله اجتماعی یعنی سرمایه اجتماعی پایین، نبودن اعتماد و اطمینان به یکدیگر بین مردم و دولت و ... بنابراین باید از سرمایه اجتماعی به عنوان یک مزیت بارز در اجتماع استفاده برد. [۴]

سرمایه اجتماعی به عنوان پایه ای برای توسعه اقتصادی هر جامعه نامگذاری شده است. [۵]

سرمایه اجتماعی

سرمایه اجتماعی از مفاهیمی است که تعاریف گوناگونی در مورد آن ارائه شده است. به منظور تبیین فضای مفهومی این اصطلاح از واژگان و تعابیر مختلفی چون انرژی اجتماعی (Social Energy)، روحیه محلی (Community Spirit)، پیوستگی های اجتماعی (Social Bonds)، زندگی محلی (Community Life)، و چسب اجتماعی (Social Glue)، و ... استفاده شده است. [11] اصطلاح سرمایه اجتماعی قبل از سال ۱۹۱۶ در مقاله «هانی فان» از دانشگاه ویرجینیای غربی مطرح شده است؛ اما نخستین بار در اثر کلاسیک جین جاکوبز ۱۹۶۱ با نام «مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکایی» به کار رفته است. جاکوبز در این اثر توضیح داده است که شبکه ها ی اجتماعی فشرده در محدوده های حومه قدیمی و مختلط

محصول تو امروز می رسد و محصول من فردا. به نفع هردوی ماست که من به تو کمک کنم و تو هم فردا به کمک من بشتابی ولی من به تو لطفی ندارم و می دانم تو نیز چنین هستی. پس به خاطر تو رنجی را بر خود هموار نمی کنم، و می دانم اگر به امید این که تو نیز زحمت مرا پاسخ گویی در کنارت رنج کار را بر خود هموار کنم، نومید خواهم شد و بیهوده دل به قدردانی تو بسته ام. پس تو را وامی گذارم با کار خود و تونیز با من چنین کنی. فصل ها می گذرند و ما بی بهره از اعتماد متقابل و امنیت، هر دو خرمن خود را از دست می دهیم. (دیوید هیوم) [۱]

انسان به طور ذاتی در تعامل با دیگران نیازهای خود را برطرف ساخته و گذران امور می کند. اثرات این کنش های متقابل در نقش آنها تا حدی است که حذف آن، زندگی را غیر ممکن می سازد. [۲] تحولات اجتماعی در عرصه جهانی نگرش به توسعه و پیشرفت را در سطح جوامع دستخوش تغییر و تحول کرده است. امروزه برای رسیدن به توسعه ی همه جانبه، سازماندهی ساختار اجتماعی متفاوتی لازم است. به گونه ای که تمام نیروهای اجتماعی در این ساختار پیش بینی شود. [۳] وجود میزان قابل قبولی از سرمایه اجتماعی موجب تسهیل کنش های اجتماعی می شود، به طوری که در مواقع بحرانی می توان برای حل مشکلات از سرمایه اجتماعی به عنوان اصلی ترین منبع حل